

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ

Шифр та назва спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування	Інститут ННІ соціально-гуманітарних технологій
Освітня програма Цифрове врядування	Кафедра Соціології і публічного управління (305)
Рівень освіти Бакалавр	Тип дисципліни Спеціальна (фахова), обов'язкова
Семестр 7	Мова викладання Українська

Викладачі, розробники

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khti.edu.ua

Докторка наук з державного управління, професорка, професорка кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ».

Авторка понад 200 наукових і навчально-методичних публікацій.

Провідна лекторка з курсів: «Державне та регіональне управління», «Адміністративний менеджмент», «Паблік рилейшнз».

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad>

МОРОЗ Володимир Михайлович

Доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ».

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad>

КРУГЛОВ Віталій Вікторович

Доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри соціології і публічного управління

Детальніше про викладача на сайті кафедри:

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad>

Загальна інформація

Анотація

У межах вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти вивчають генезу концепції сталого розвитку та роль наукового знання у процесах реформування публічного сектору, що дозволяє сформувати системне бачення державної політики, опановують методи наукового обґрунтування управлінських рішень, що є обов'язковою умовою для забезпечення високої якості державного адміністрування та місцевого самоврядування. Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців розуміння того, що пізнання об'єктивних закономірностей суспільного розвитку є невід'ємною умовою для розробки та втілення концепцій сталого розвитку, які дозволяють гармонізувати економічні інтереси, соціальну справедливість та екологічну безпеку.

Мета та цілі дисципліни

Метою освітньої компоненти є формування у здобувачів вищої освіти системних знань щодо міждисциплінарного підходу до вивчення проблем взаємодії людини і навколишнього середовища з точки зору неухильного дотримання принципів сталого поступу. Освітній процес спрямований на отримання студентами відповідного рівня практичного досвіду в оперуванні засадами «зеленого» зростання, що включає глибоке розуміння соціальних, економічних та екологічних аспектів циркулярної економіки задля забезпечення моделей сталого споживання в суспільстві. Важливим завданням курсу є розвиток здатності ефективно аналізувати структуру суспільних взаємозв'язків крізь призму законів сталого розвитку, а також оволодіння навичками моделювання процесів людської діяльності на основі системи індикаторів та індексів оцінки стану навколишнього природного середовища..

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - екзамен.

Компетентності

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Результати навчання

РН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

РН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

РН 13. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 36 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного засвоєння освітньої компоненти «Сталий розвиток держави» здобувачам необхідно мати ґрунтовні знання та практичні навички з таких дисциплін: "Соціологія", "Політологія", "Соціально-демографічна статистика", "Правознавство", "Державне та регіональне управління", "Основи публічного управління та адміністрування", "Теорія прийняття управлінських рішень", "Методологія та методи соціологічних досліджень", "Публічне управління розвитком міста та регіону", "Організаційно-правові засади публічного управління", "Державна служба", "Управління змінами в соціально-економічних системах".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Реалізація освітньої компоненти «Сталий розвиток держави» ґрунтується на синергії традиційних та інноваційних підходів, що забезпечує глибоке засвоєння теоретичного базису та поступове формування практичних навичок управлінської діяльності у майбутніх бакалаврів. Під час проведення лекційних занять системно застосовується пояснювально-ілюстративний метод, який дозволяє за допомогою візуалізації складних моделей сталого розвитку забезпечити логічність сприйняття матеріалу в поєднанні з методом проблемного викладення для стимулювання критичного мислення здобувачів. Для активізації пізнавальної діяльності у лекційний курс інтегровано частково-пошукові елементи, які спонукають студентів до оперативного аналізу актуальних нормативних джерел безпосередньо в процесі обговорення сучасних концепцій публічного управління. На практичних заняттях особлива увага приділяється апробації отриманих знань через використання евристичних методів, що є особливо ефективним під час розв'язання ситуаційних завдань, де здобувачі самостійно знаходять оптимальні рішення для типових управлінських ситуацій у сфері екологічної та соціальної політики. Важливою складовою технологічного забезпечення навчального процесу є впровадження методів контекстного навчання, які дозволяють змодельовати умови професійної діяльності в органах державної влади та місцевого самоврядування через розгляд реальних кейсів сталого розвитку регіонів України. Завершальним етапом формування базових аналітичних компетенцій бакалавра є застосування елементів дослідницького методу під час підготовки рефератів, що передбачає самостійний збір інформації з офіційних цифрових порталів та систематизацію отриманих даних для формулювання обґрунтованих висновків.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Генеза та концептуальні засади сталого розвитку в системі публічного управління.

Історичні передумови виникнення концепції сталого розвитку як відповіді на глобальні еколого-економічні кризи ХХ століття. Наукове обґрунтування триєдиної концепції сталого поступу, що передбачає динамічний баланс між економічною ефективністю, соціальною справедливістю та екологічною безпекою. Основні поняття і визначення сталого розвитку. Концепція сталого розвитку. Система та її зміни. Стани та характеристика систем. Формування закономірностей взаємодії людини і природи. Механізми стійкості систем. Основні характеристики стійкості системи. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку на міжнародному рівні, зокрема роль резолюцій ООН у визначенні глобальних пріоритетів людства. Трансформація публічного управління під впливом ідей сталого розвитку та формування нової етики відповідальності державних службовців перед майбутніми поколіннями.

Тема 2. Глобальні цілі сталого розвитку (ЦСР) та їх адаптація в Україні.

Системний аналіз 17 Глобальних цілей сталого розвитку як універсального заклику до дій щодо подолання бідності та захисту планети. Методологія моніторингу досягнення показників сталого розвитку на державному рівні із застосуванням сучасних методів збору та обробки статистичних даних. Вплив глобалізаційних процесів на спроможність національних урядів забезпечувати виконання екологічних та соціальних зобов'язань. Роль інститутів громадянського суспільства у контролі за реалізацією стратегічних цілей сталого розвитку в контексті відкритості публічної влади. Сутність політики регіонального і локального сталого розвитку ЄС.

Тема 3. Нова біосферна парадигма та екологоорієнтоване управління.

Теоретичне обґрунтування переходу від антропоцентризму до біосферної парадигми суспільних цінностей як єдиного шляху виживання цивілізації. Гармонізація відносин природи і суспільства через впровадження інструментів «зеленої» економіки та екологічного менеджменту в органах влади. Механізми екологізації публічного адміністрування, що включають систему екологічного аудиту та оцінку впливу на довкілля при прийнятті рішень. Роль заповідних територій та екологічних мереж у забезпеченні стійкості біосфери та збереженні біологічного різноманіття на державному рівні. Міжнародна екологічна політика та участь України у глобальних кліматичних угодах як фактор підвищення міжнародного авторитету держави.

Тема 4. Економічний вимір сталості: від вичерпних ресурсів до циркулярної моделі.

Критика традиційних моделей економічного зростання та переосмислення показників ВВП через призму екологічних витрат і соціального добробуту. Наукові засади формування циркулярної економіки (економіки замкненого циклу), яка базується на мінімізації відходів та раціональному природокористуванні. Державна підтримка інноваційних енергоефективних технологій як ключового фактора зниження ресурсомісткості національного виробництва. Механізми стимулювання екологічно відповідального бізнесу через систему податкових пільг, субсидій та «зелених» закупівель у державному секторі. Проблеми енергетичної безпеки держави в контексті переходу на відновлювані джерела енергії та декарбонізації промисловості.

Тема 5. Соціальна стійкість та розвиток людського капіталу.

Формування інклюзивного суспільства як необхідної умови сталого розвитку, що передбачає рівний доступ до ресурсів та можливостей для всіх громадян. Державна політика у сфері охорони здоров'я та освіти як інвестиція у розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення. Подолання соціальної нерівності та бідності через вдосконалення механізмів соціального захисту та забезпечення гідних умов праці. Демографічні виклики сучасності та розробка науково обґрунтованих стратегій адаптації суспільства до старіння населення та міграційних процесів. Роль культурної самобутності та збереження духовної спадщини у забезпеченні цілісності соціуму та його стійкості до зовнішніх загроз.

Тема 6. Сталий розвиток регіонів та територіальних громад.

Наукові підходи до формування екологоорієнтованої регіональної політики з урахуванням специфіки природно-ресурсного потенціалу територій. Децентралізація як інструмент посилення спроможності місцевих громад самостійно реалізовувати проекти сталого розвитку на місцях. Розробка стратегій сталого розвитку територіальних громад, що базуються на засадах самодостатності, енергонезалежності та соціальної згуртованості. Методологія оцінки сталого розвитку регіонів через систему інтегральних показників, що дозволяють порівнювати рівень прогресу різних територій. Транскордонне співробітництво регіонів у сфері сталого розвитку як механізм залучення іноземних інвестицій та обміну успішним досвідом.

Тема 7. Цифровізація та інноваційні технології в інтересах сталого розвитку.

Використання потенціалу Digital Governance для підвищення прозорості та ефективності процесів управління сталим розвитком держави. Роль технологій Big Data та штучного інтелекту у прогнозуванні екологічних ризиків та оптимізації використання природних ресурсів. Розвиток концепції «розумних міст» (Smart Cities) як моделі сталого урбаністичного простору з високою якістю життя та мінімальним впливом на довкілля. Цифрова грамотність населення та подолання цифрового розриву як важливий аспект забезпечення соціальної справедливості в інформаційному суспільстві. Етичні аспекти впровадження новітніх технологій та забезпечення кібербезпеки критичної інфраструктури в умовах глобальної цифровізації.

Тема 8. Інформаційно-аналітичне забезпечення та моніторинг сталого розвитку держави.

Основи прикладного аналізу в публічному управлінні для цілей сталого поступу. Система індикаторів та показників моніторингу сталого розвитку на місцевому рівні. Технології візуалізації даних та підготовки публічної звітності про стан сталого розвитку. Практичне застосування методів прогнозування в управлінні регіональним розвитком. Організація контролю та оцінки ефективності реалізації стратегічних проектів.

Теми практичних занять

Тема 1. Генеза та концептуальні засади сталого розвитку в системі публічного управління.

Аналіз історичних передумов виникнення ідей сталого поступу як системної відповіді на масштабні глобальні кризи двадцятого століття. Обґрунтування механізмів підтримання динамічного балансу між економічною ефективністю та принципами соціальної справедливості в

межах триєдиної концепції розвитку. Визначення фундаментальної ролі наукових досліджень у процесі формування методологічного підґрунтя для розробки довгострокових державних стратегій. Дослідження нормативно-правового забезпечення сталого розвитку на міжнародному рівні з акцентом на роль ключових резолюцій ООН.

Тема 2. Глобальні цілі сталого розвитку (ЦСР) та їх адаптація в Україні.

Здійснення системного аналізу сімнадцяти Глобальних цілей як універсального інструменту подолання бідності та забезпечення захисту екосистем планети. Опанування методологією моніторингу досягнення цільових показників на державному рівні із застосуванням сучасних методів статистичного аналізу. Оцінювання впливу інтенсивних глобалізаційних процесів на спроможність національних урядів гарантувати виконання соціальних та екологічних зобов'язань. Визначення ролі інститутів громадянського суспільства у здійсненні контролю за реалізацією стратегічних завдань у контексті відкритості публічної влади.

Тема 3. Нова біосферна парадигма та екологоорієнтоване управління.

Теоретичне обґрунтування необхідності переходу від традиційного антропоцентричного підходу до нової біосферної парадигми суспільних цінностей. Розробка практичних рекомендацій щодо гармонізації взаємовідносин природи і суспільства через інтеграцію інструментів «зеленої» економіки в управлінську діяльність. Вивчення прикладних механізмів екологізації публічного адміністрування через впровадження системи екологічного аудиту та оцінки впливу на довкілля. Аналіз значення заповідних територій та екологічних мереж як ключових елементів забезпечення стійкості біосфери та збереження біологічного різноманіття.

Тема 4. Економічний вимір сталості: від вичерпних ресурсів до циркулярної моделі.

Критичне переосмислення традиційних показників економічного зростання та оцінка доцільності використання альтернативних індикаторів добробуту замість класичного ВВП. Вивчення наукових засад функціонування циркулярної економіки на принципах мінімізації відходів та максимально раціонального використання природних ресурсів. Обґрунтування заходів державної підтримки інноваційних енергоефективних технологій як головного фактора зниження загальної ресурсомісткості виробництва. Аналіз дієвості механізмів стимулювання екологічно відповідального бізнесу через систему податкових пільг та екологічних закупівель у державному секторі.

Тема 5. Соціальна стійкість та розвиток людського капіталу.

Визначення шляхів формування інклюзивного суспільства як базової умови сталого розвитку для гарантування рівного доступу до суспільних благ. Аналіз державної політики у сферах освіти та охорони здоров'я як довгострокової інвестиції у підвищення якості життя та розвиток потенціалу нації. Розробка пропозицій щодо подолання соціальної нерівності через вдосконалення існуючих механізмів соціального захисту та створення умов для гідної праці. Дослідження демографічних викликів та обґрунтування наукових стратегій адаптації соціуму до процесів старіння населення та масштабних міграційних рухів.

Тема 6. Сталий розвиток регіонів та територіальних громад.

Застосування наукових підходів до формування екологоорієнтованої регіональної політики з обов'язковим урахуванням природно-ресурсного потенціалу конкретних територій. Оцінювання ролі децентралізації як інструменту посилення спроможності місцевих громад самостійно ініціювати та реалізовувати проекти сталого поступу. Проектування стратегій розвитку територіальних громад на засадах самодостатності для досягнення високого рівня енергонезалежності та соціальної згуртованості. Використання методології оцінки сталого розвитку регіонів через систему інтегральних показників для порівняння рівня прогресу різних територіальних одиниць.

Тема 7. Цифровізація та інноваційні технології в інтересах сталого розвитку.

Дослідження потенціалу Digital Governance для суттєвого підвищення прозорості та загальної ефективності процесів управління сталим розвитком на всіх рівнях. Вивчення ролі технологій Big Data та штучного інтелекту у процесах прогнозування екологічних ризиків та оптимізації розподілу обмежених ресурсів. Аналіз концепції «розумних міст» як моделі сталого урбаністичного простору для забезпечення високої якості життя при мінімальному впливі на довкілля. Розгляд проблем подолання цифрового розриву та підвищення рівня цифрової грамотності населення як складової забезпечення соціальної справедливості.

Тема 8. Інформаційно-аналітичне забезпечення та моніторинг сталого розвитку держави.

Опанування основами прикладного аналізу в публічному управлінні для об'єктивного оцінювання стану реалізації концепцій сталого поступу в державі. Застосування системи специфічних

індикаторів для здійснення регулярного моніторингу соціальних та екологічних показників на рівні місцевого самоврядування. Використання сучасних технологій візуалізації даних при підготовці публічних звітів для демонстрації реального стану досягнення стратегічних цілей громадою. Практичне застосування методів наукового прогнозування для моделювання сценаріїв територіального розвитку та своєчасного виявлення потенційних загроз сталості.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Самостійна робота передбачає систематичне опрацювання лекційного матеріалу та ретельну підготовку до практичних занять через поглиблене вивчення окремих питань, які не висвітлюються безпосередньо під час аудиторних занять. Здобувачам вищої освіти рекомендується використовувати офіційні сайти органів державної влади та спеціалізовані портали цифрової трансформації для здійснення самостійного аналізу процесів електронного урядування в Україні. Основним видом індивідуальної навчальної діяльності в межах курсу є підготовка реферату, який дозволяє студенту продемонструвати навички наукового пошуку та здатність до критичного аналізу сучасних концепцій сталого поступу. Здобувач вищої освіти виконує реферат, метою якого є поглиблення теоретичної підготовки через самостійне дослідження специфічних аспектів реалізації стратегій сталого розвитку на різних рівнях публічного управління; поглиблення отриманих знань шляхом самостійного опрацювання актуальних нормативно-правових актів та наукових публікацій у сфері сталого розвитку держави; розвиток навичок критичного аналізу при систематизації різних поглядів науковців на сучасні проблеми публічного управління та адміністрування; опанування базових стандартів академічної доброчесності через правильне використання цитувань та оформлення списку використаних джерел згідно з чинними вимогами ДСТУ; формування вміння логічно викладати власні думки при підготовці оглядів сучасних стратегій екологоорієнтованого розвитку регіонів України.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Битяк Ю. П. та ін. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Вид. 2-ге, допов. та перероб. Харків : Право, 2021. 238 с.
2. Біла-Тіунова Л., Кубаєнко А., Стрельников А. Публічна служба в Україні : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2023. 277 с.
3. Боголюбов В. М., Клименко М. О., Мельник Л. Г., Ракоїд О. О. Стратегія сталого розвитку : підручник / за ред. В. М. Боголюбова. Київ : ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с.
4. Бояр А. О. та ін. Європейський Союз : навч. посіб. / за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
5. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
6. Глобальні цілі сталого розвитку. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>
7. Дегтяр А. О., Дегтяр О. А., Калашнікова Х. І., Гнатенко М. К. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
8. Європейська регіональна політика : підручник / за ред. А. Крисоватого та І. Ліщинського. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.
9. Інструменти та механізми впровадження публічної політики в Україні : навч. посіб. / С. О. Телешун та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна. Київ : НАДУ, 2018. 240 с.
10. Караєва Н., Корпан Р., Коцко Т., Недін І. Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 384 с.
11. Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку : навч.-метод. посіб. Київ : ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с. URL:
[http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc file/navch lit/posibnik Kononenko.pdf](http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/posibnik_Kononenko.pdf)

12. Лупенко Ю. О. та ін. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2030 року / за ред. Ю. О. Лупенка. Київ : ННЦ ІАЕ, 2020. 60 с.
13. Методи досліджень у публічному управлінні : опорний конспект лекцій / авт.-уклад.: Г. П. Пасемко, О. М. Таран, В. В. Сербін. Харків : ДБТУ, 2024. 125 с.
14. Ортіна Г. В. та ін. Публічне управління та адміністрування у цифровому суспільстві : монографія. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2020. 194 с.
15. Пасемко Г. П. та ін. Основи публічного управління та адміністрування : навч. посіб. Харків : ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с.
16. Практичні аспекти публічного управління в контексті сталого розвитку : монографія / В. М. Бабаєв та ін. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 238 с.
17. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с.
18. Якименко І. Л. та ін. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. Київ : НУХТ, 2022. 337 с.

Додаткова література

19. Актуальні проблеми публічного управління та адміністрування : кол. моногр. / за ред. Н. Б. Кирич ; Терноп. нац. техн. ун-т ім. І. Пулюя. Тернопіль : Паляниця В. А., 2020. 267 с.
20. Кудь О. Модернізація системи публічного управління в епоху інформаційних платформ : монографія. Харків : Право, 2022. 432 с. DOI: <https://doi.org/10.31359/9789669984296>.
21. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / за заг. ред. С. Чернова. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 606 с.
22. Стан соціально-економічного розвитку сільських територій / І.М. Демчак, В.О. Завалевська, О.М. Могильний, В.М. Івченко та ін. Київ : НДІ «Укragenoproductivnist», 2020. 192 с.
23. Henry N. Public Administration and Public Affairs. 13th ed. Routledge, 2017. 534 p.
24. Pollitt C. Advanced introduction to public management and administration. Edward Elgar Publishing, 2016. 192 p..

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів 100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (40%) та поточного оцінювання (60%). Екзамен: усне завдання (3 запитання з теорії) та практичне завдання (1 ситуаційна вправа)/ або онлайн тест. Поточне оцінювання: 2 онлайн тести (по 50%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

28.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Діна ТЕРЕЩЕНКО

28.06.2024